

CAMINANT CAP A LES ELECCIONS (I)

TOMB CAP A LA DRETA

Amb aquest número iniciem la sèrie de Quaderns Gadeso "CAMINANT CAP A LES ELECCIONS", que vol polsar l'opinió ciutadana sobre temes fonamentals que inevitablement tendran protagonisme durant la campanya (i precampanya) electoral.

Vivim uns moments polítics, i no només polítics, fluids, inestables, variables... Tal com pot comprovar-se en les diverses enquestes electorals la intenció de vots de les enquestats és canviant.

Fa un decenni les enquestes electorals semblaven més fiables, la raó és molt simple: els/les votants mantenia una notable fidelitat de vot al seu partit de referència; avui tal lleialtat és "fluida" fins al punt que un percentatge rellevant decideix el seu vot poques dates abans del Dia D.

Més enllà de les enquestes electorals ocorre el mateix respecte els posicionaments ideològics de els/as ciutadans/us, pot resultar d'interès investigar quals són tals canvis i lliscaments.

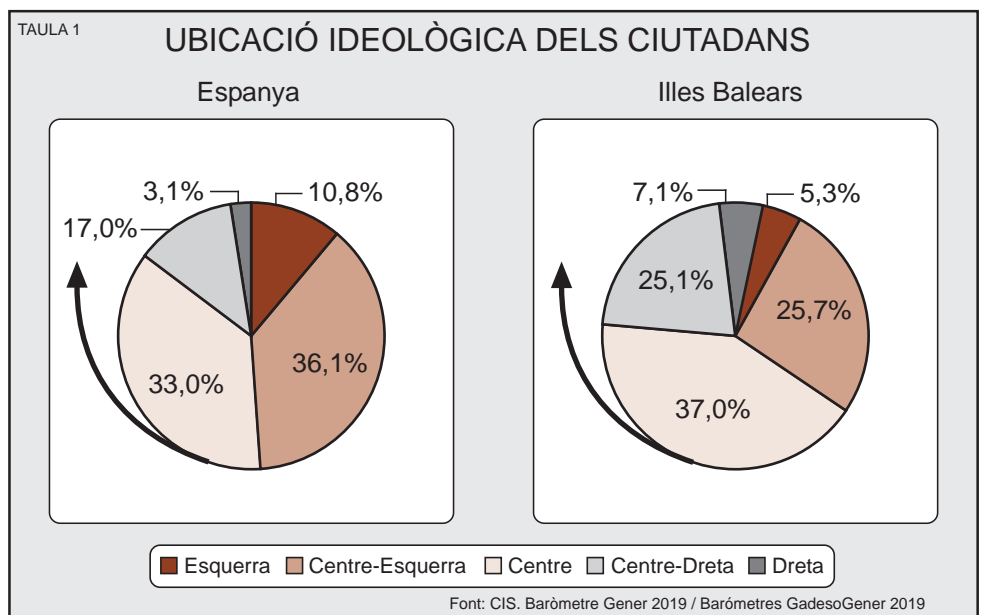
Mostra: 400 entrevistes
Error màxim: +5,5%
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: gener 2019

El tomb de la ciutadania espanyola cap a la dreta/centredreta (del 14,6% en 2015 al 20,1% en l'actualitat) és força rellevant.

La dreta espanyola romanida unida, amb diversos matisos, en un solo partit abans AP i després PP. Però tal unitat va començar a diluir-se en aparèixer Ciutadans que, almenys inicialment, podia arrabassar-li part dels vots de centredreta. I últimament la presència fulgurant d'Actúa-VOX, dreta extrema sense complexos, ha ampliat el camp de la dreta on competeixen entre si PP, C's i Actúa-VOX; a pesar que el

ressuscitat Aznar reclami i exigeixi que el PP sigui "la casa comuna i única de la dreta". Mentre l'esquerra a la baixa, no només l'espanyola, es definia com a "plural", tendència que ha augmentat amb PODEM.

A Balears el lliscament cap al centre segueix pautes del conjunt de la ciutadania espanyola. En la nostra Comunitat el desplaçament significatiu és des del centre (del 41,9% al 37%) cap al centredreta (del 21,8% al 25%). Al seu torn es percep de manera clara una reubicació de l'esquerra/centre, (del 33,1% al 31%).

CAMINANT CAP A LES ELECCIONS

Quaderns Gadeso al igual que en els eleccions de 2015, publicarà des d'ara fins a les eleccions municipals, autonòmiques i europees del pròxim 26 de maig diverses investigacions i anàlisis relacionats amb la campanya.

- La (des) confiança en les institucions 08-02-2019
- Posicionament davant els valors i les institucions democràtiques 22-02-2019
- Eleccions europees 22-03-2019
- Els/les candidats i candidates 05-04-2019
- Sondeig electoral Ajuntament de Palma 12-04-2019
- Sondeig electoral Parlament i Consells 03-05-2019

LA CLASSE SOCIAL I LA IDEOLOGIA

Un aspecte interessant és veure com s'ubica ideològicament una persona depenent de la classe social a la qual pertanyi. Per concretar de què parlem, us oferim com a referència una aproximació socioeconòmica a les tipologies de les diverses classes socials, considerant que aquestes no es defineixen per temes purament econòmics i que, com és lògic, pot haver-hi col·lectius englobats en diverses classes socials.

CLASSES SOCIALS: TIPOLOGIES

TAULA 2 (elaboració pròpia)

BAIXA	MITJANA-BAIXA	MITJANA	MITJANA-ALTA	ALTA
- Aturats de llarga durada	- Treballadors temporals	- Fixos discontinus	- Professionals	
- Joves sense formació		- Petits comerciants	- Empresaris mitjans	- Grans empresaris
- Immigrants sense xarxa social	- Treballadors amb contracte inestable (precarietat)	- Treballadors amb contracte estable		- Rendistes: - Immobiliaris - Capital
- Pensionistes				- Alts directius
	- Treballadors autònoms			

Com és lògic, la classificació que es mostra a la taula número 3 no pretén ser exhaustiva, però sí que reflecteix prou bé la distribució per classes socials en funció de la situació socioeconòmica de cadascú. Així doncs, és probable que hi hagi treballadors autònoms o pensionistes que se situïn dins la classe alta o professionals que es considerin de classe mitjana-baixa, però de manera majoritària es pot considerar adequada.

La taula inferior mostra la distribució percentual de la població de les Illes Balears segons la seva ideologia i classe social. Com es pot veure, i com sembla lògic, les classes més altes s'ubiquen més en el centre-dreta i la dreta. En concret, el 85,2% de la classe alta i el 60,1% de la mitjana-alta s'ubiquen en aquesta franja ideològica. Les classes mitjanes mitjana i mitjana-alta) encara que es mostren relativament fidels al centre-esquerra, llisquen cap

al centre (des del centre-esquerra) continuant cap al centre-dreta i a la dreta.

Per la seva banda la classe més baixa mostra un comportament preocupant amb un transvàs de persones que es desplacen, ideològicament, cap a la dreta.

Aquest desplaçament seguint la tendència de diversos països europeus (França, Itàlia, Àustria, Hongria, Polònia...) es deu a "missatges simples" i enemics "identificables" enfront de les "pors" i a la incertesa i inestabilitat política i socioeconòmica. La Pàtria antídoto al separatisme català; la invasió d'immigrants i refugiats que ens lleven el treball, saturen i abusen dels nostres serveis públics, que no es volen integrar; la degradació de les institucions bàsiques (el matrimoni tradicional) com a garantia de les nostres múltiples inseguretats.

TAULA 3

UBICACIÓ IDEOLÒGICA PER CLASSES SOCIALS

	ESQUERRA	CENTRE-ESQUERRA	CENTRE	CENTRE-DRETA	DRETA
ALTA	0,3%	1,0%	13,5%	74,1% ↑	11,1% ↑
MITJANA-ALTA	0,6%	3,2%	36,0%	53,0% ↑	7,1% ↑
MITJANA	5,1%	27,0% ↓	52,0% ↑	13,0% ↑	2,8% ↑
MITJANA-BAIXA	8,3%	33,0% ↓	35,0% ↓	20,6% ↑	3,1% ↑
BAIXA	6,4%	27,0% ↓	45,1% ↓	17,1% ↑	4,4% ↑

% horitzontals

Font: Baròmetres Gadeso. Gener 2019

EL POSICIONAMENT IDEOLÒGIC DELS PARTITS

A més de la ubicació ideològica de la ciutadania, un altre aspecte important és la que els ciutadans atorguen als partits polítics. Per això, hem considerat interessant analitzar el posicionament de les formacions que es presentaran a les pròximes eleccions autonòmiques a Balears no segons el seu argumentari, ni del que diuen els seus líders ni tan sols de la imatge que tenen per a la ciutadania, si no en funció de l'opinió que els balears tenen sobre a on se situen els partits en una escala ideològica. Aquest exercici és interessant, sobretot per veure com s'apropen o es distancien els partits (i les seves propostes i actuacions) dels seus possibles electors.

Així doncs, a la gràfica inferior es pot veure el posicionament de cada formació política en una escala d'esquerra a dreta (1=extrema esquerra; 10=extrema dreta). El número que figura dins el requadre, al costat del nom del partit, és la mitjana, mentre que les fletxes indiquen la franja ideològica on els inclouen el 95% de la ciutadania.

Per tant, segons els ciutadans, el PSOE (4,0) continuaria situat en el centre-esquerra, però una part de persones els veuen més escorats a l'esquerra (3,4) i uns altres que els defineixen clarament més al centre (4,7).

Per part seva, MÉS (4,7), quedaria situat en una posició prou centrada, més tendent al centre. Així i tot, un part dels ciutadans i ciutadanes els situen en el centre-esquerra però amb un distanciament significatiu entre la seva vessant més d'esquerra i la de més dretana (4,0 i 5,7). Això es deu a la doble vessant del seu electoral potencial. Per una banda un sector sobiranista i un altre amb components de l'esquerra.

PODEM (3,0) és el partit més escorat cap a l'esquerra segons l'opinió de les persones enquestades, situant-se entre el centre-esquerra (4,5) però dominat l'esquerra pura

i dura (1,9).

El Partit Popular (7,5) se'l col·loca en el centre-dreta amb tendència significativa cap a la dreta (8,2), encara que mantèn una relativa imatge de partit de centre (6,2).

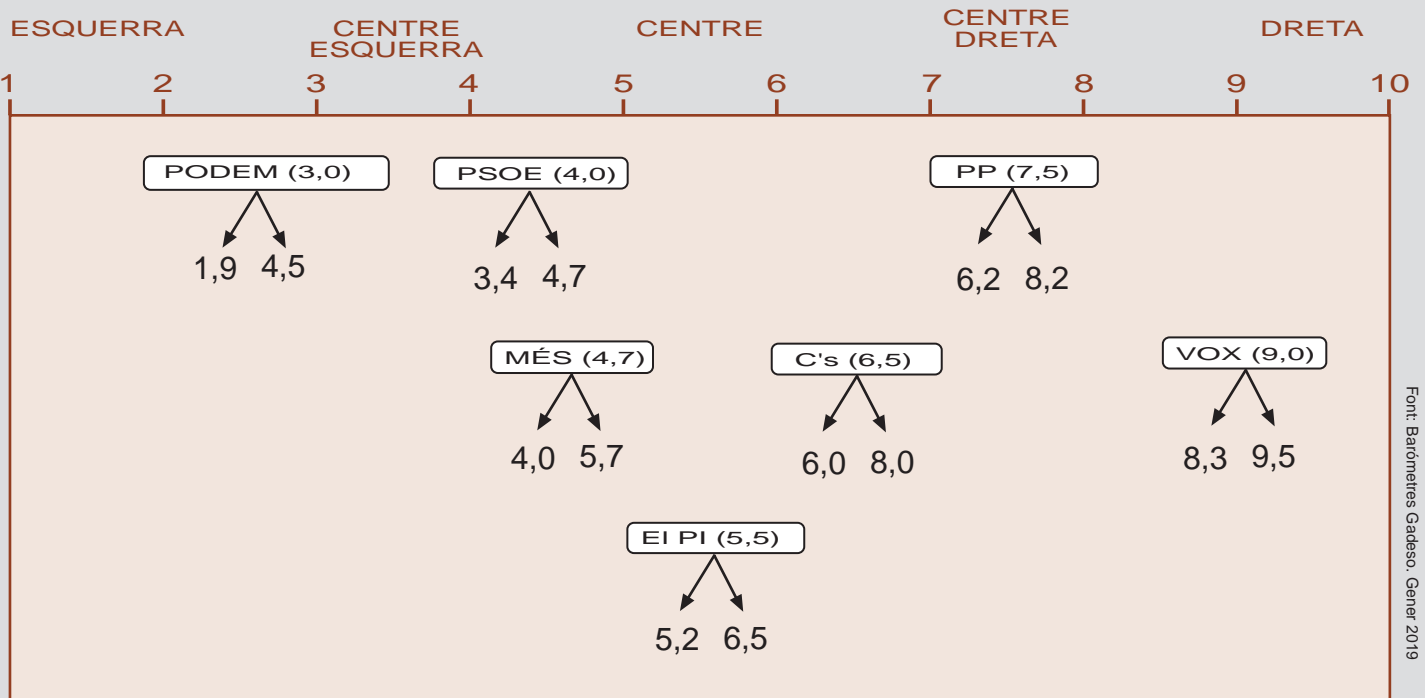
Per la seva banda Ciutadans (6,5), concebut, en el moment del seu naixement com de centre (6,0). Però amb el pas del temps s'accentua el seu perfil més dretà (8,0).

El Pi (5,5), l'altre partit amb representació al Parlament Balear se situa en un centre-dreta moderat. Encara que el seu caràcter regionalista eixampla la seva base electoral tant cap a la dreta (6,5) com cap al centre (5,2).

Finalment hem de fer esment a Actúa-VOX (9,0), partit que segons els darrers sondejos pot entrar al nostre parlament, és vist com el partit més radicalitzat cap a la dreta (8,3) i fins i tot fregant posicions pròpies de l'extrema dreta (9,5), com a conseqüència de les seves propostes. Val a dir però, que la irrupció d'aquest tipus de partit, al qual alguns qualifiquen de "feixista" és quelcom que s'està produint a tota Europa, la qual cosa se pot qualificar, com a mínim, de "preocupant".

TAULA 4

POSICIONAMENT IDEOLÒGIC DELS PARTITS

Font: Baròmetres Gadeso. Gener 2019

En el requadre, el posicionament ideològic dels partits segons la ubicació que els atorguen els ciutadans. Les xifres de les fletxes indiquen els límits on els inclouen el 95% de la ciutadania.

EL PERFIL SOCIOLÒGIC DELS PARTITS

En aquesta darrera pàgina volem exposar quin seria el perfil sociològic de l'electorat dels partits amb possibilitats d'entrar al Parlament Balear segons el parer dels ciutadans i ciutadanes de les nostres illes.

Per tant, la taula inferior ens mostra, d'un sol cop d'ull, quin seria el perfil típic de l'electorat de cada un dels partits que es presenten a les eleccions autonòmiques de dia 26 de maig. El Partit Popular, per exemple, té el seu major nínxol electoral en les persones de mitjana edat, professionals liberals o empresaris, de classe alta o mitjana alta i d'ideologia de dreta i centre-dreta, mentre que l'electorat del PSOE es defineix de centre-esquerra i està compost principalment per assalariats i professionals.

Llegint la taula en vertical, es pot concloure que les categories més disputades entre els distints partits (val a dir que també són els més nombrosos) són les classes mitjanes i el centre i centre-dreta. Com es pot veure, el centre-dreta tendria com a referents el PP, Ciutadans i El

Pi. De fet, el resultat de les eleccions dependrà molt del percentatge d'aquest electorat que sigui capaç d'atreure cada una de les formacions esmentades.

Pel que fa a MÉS els ciutadans el qualifiquen més pel "cleavage" nacional-identitari que per l'esquerra-dreta. Així el seus electors són considerats sobiranistes i de centre-esquerra, sent, juntament amb els de PODEM els més joves. L'electorat de PODEM és considerat transversal i clarament d'esquerra.

Per la seva banda Actúa-VOX també comptaria amb un electorat transversal, però a diferència del de PODEM aquest estaria totalment escorat a la dreta, concretament a l'extrema dreta.

TAULA 5 Baròmetres Gadeso. Gener 2019

PERFIS SOCIOLÒGICS DELS DISTINTS PARTITS A BALEARS

	Edat	Món laboral	Classe social	Ideologia
PP	De 40 a 65 anys	Professional Empresari/Executiu	Alta Mitjana-Alta	Centre-Dreta Dreta
PSOE	De 35 a 65 anys	Assalariat Professional	Mitjana Mitjana-Baixa	Centre-Esquerra
MÉS	De 20 a 45 anys	Estudiant Assalariat (funció pública)	Mitjana Mitjana-Baixa	Sobiranista Centre-Esquerra
Podemos	De 18 a 35 anys	Transversal	Transversal	Esquerra
El Pi	De 40 a 65 anys	Petit empresari Autònom	Mitjana	Regionalista Centre-Dreta
Ciutadans	De 25 a 55 anys	Professional Empresari/Executiu	Mitjana Mitjana-Alta	Centre-Dreta Dreta
Actúa-VOX	De 30 a 65 anys	Transversal	Transversal	Extrema dreta

A MODE DE CONCLUSIÓ

La ubicació ideològica, així com els perfils sociològics, que assignen els/les ciutadans/as als diversos partits poden determinar la intenció de vot, especialment cap al bloc centre/centre-dreta (PP, C's, El Pi) en coincidir amb la deriva cap a dreta/centredreta de la nostra ciutadania. Però la volatilitat del vot no permet deduir conclusions definitives.

Vuit de cada deu persones respecten el dia de recollida de trastos. *i tu?*

Treu els trastos i mobles vells el dia que toca al teu carrer i ajudaràs a tenir una ciutat neta.

Servei de recollida de trastos, cada dia un barri.

Per a més informació: 900 724 000 · www.emaya.es

EMAYA
Vivim Palma verda.

Fundació GADESO: C/Ter nº14 1er. Palma de Mallorca - 07009
TEL. +34 971 479503 PÀGINA WEB: www.gadeso.org
E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org

Dipòsit legal: PM-436-2011

